

Sygn. VPa 211/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2013 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SSO Magdalena Marczyńska (spr.), SSR del. Sławomir Dudek

Protokolant: sekr.sądowy Anna Fijołek

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko Miejskiemu Zarządowi Dróg i Komunikacji w P. T.

o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy

na skutek apelacji powoda J. M. od wyroku Sądu Rejonowego

w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia

23 października 2012r. sygn. IV P 163/12

1. *oddala apelację,*

2. *zasądza od powoda J. M. na rzecz pozwanego Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w P. T. kwotę 225,00 (dwieście dwadzieścia pięć) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.*

Sygn. akt V Pa 211/12

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 kwietnia 2012 roku powód J. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w P. T. ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w kwocie 2.728 złotych.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa.

Nakazem zapłaty z dnia 16 maja 2012 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. uwzględnił powództwo.

Pozwany wniósł sprzeciw od powyższego nakazu żądając oddalenia pozwu w całości.

Wyrokiem z dnia 23 października 2013 roku, wydanym w sprawie IV P 164/12, Sąd Rejonowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 450 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowią następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Powód został zatrudniony w Miejskim Zarządzie Dróg i Komunikacji w P. T. od dnia 1 sierpnia 2007 roku.

Z dniem 7 grudnia 2010 roku pracodawca złożył powodowi oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia na podstawie art. 53 § 1 ust. b k.p.

Nieprawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 7 czerwca 2011 roku powód został przywrócony do pracy w Miejskim Zarządzie Dróg i Komunikacji w P. T.

W trakcie rozpoznawania apelacji pozwanego od powyższego wyroku strony zawarły przed Sądem Okręgowym w Piotrkowie Tryb. w dniu 22 listopada 2011 roku ugodę zgodnie z którą strony ustaliły, iż wiążąca je umowa o pracę zawarta w dniu 31 lipca 2008 roku została rozwiązana na mocy porozumienia stron z dniem 14 marca 2011 roku, pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda kwoty 80.000 złotych tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę. Strony zgodnie oświadczył w ugodzie, iż wyczerpuje ona w całości roszczenia J. M. w stosunku do Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w P. T. z tytułu rozwiązania umowy o pracę.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnieniu.

Motywuując powyższe wskazał, że zgodnie z art. 171 k.p. w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Z powyższej normy wynika, iż prawo do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy powstaje z chwilą rozwiązania stosunku pracy w przypadku gdy pracownik nie wykorzystał w całości przysługującego mu urlopu.

Wskazaną wyżej normę Sąd Rejonowy odniósł do zawartego w ugodzie zapisu, iż wyczerpuje ona w całości roszczenia J. M. w stosunku do Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w P. T. z tytułu rozwiązania umowy o pracę. Treść powyższej ugody obejmuje zdaniem Sądu I instancji wszystkie roszczenia związane z rozwiązaniem stosunku pracy, a więc także i roszczenie o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. Powstaje ono jak wyżej wskazano w chwili rozwiązania stosunku pracy i z takim faktem prawnym jest immanentnie związane. Dlatego też podniesiony przez pozwanego zarzut rzeczy ugodzonej należało uznać za zasadny, a tym samym roszczenie powoda za objęte zawartą ugodą, a więc podlegające oddaleniu. O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją powód. Skarżący zarzucił wyrokowi:

1. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

- art. 217 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie wniosków dowodowych zgłoszonych przez powoda w pozwie, na okoliczność prawa powoda do ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy,

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku i ograniczenie tego obowiązku do przytoczenia przepisu art. 171 k.p.,

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

- art. 316 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne uznanie, że roszczenie powoda o ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy zostało już wcześniej w sposób prawnie skuteczny uregulowane w ugodzie stron z dnia 22 listopada 2011 roku,

- art. 203 § 4 k.p.c. poprzez uznanie, że uгода stron z dnia 22 listopada 2011 roku w zakresie ewentualnej rezygnacji z prawa do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy jest zgodna z prawem,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nit wszechstronny i nielogiczny bowiem z pominięciem treści zeznań powoda w zakresie zamiaru i celu ugody z dnia 22 listopada 2011 roku oraz zakresu wzajemnych ustępstw stron i wydanie wyroku na podstawie dosłownego brzmienia ugody,

3. naruszenie prawa materialnego - art. 171 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie,

4. naruszenie prawa materialnego art. 917 i 918 k.c. w związku z art. 300 k.p. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym uznaniu, że ugoda stron z dnia 22 listopada 2011 roku obejmowała roszczenie powoda o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy,

5. naruszenie prawa materialnego – art. 18 § 2 k.p. w związku z art. 152 k.p. poprzez ich niezastosowanie w sprawie,

6. naruszenie prawa materialnego – art. 65 § 2 k. c. w związku z art. 300 k.p. poprzez jego niezastosowanie w sprawie,

7. naruszenie przepisu postępowania art. 98 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.727,36 złotych tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2012 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje, bądź ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Tryb. w celu jej ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Chybiony jest przede wszystkim zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Zgodnie z ww. unormowaniem uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Obraza art. 328 § 2 k.p.c. może być jednak skutecznym zarzutem apelacji tylko wówczas, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera takie braki, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną rozstrzygnięcia. Jest tak z tej przyczyny, że uzasadnienie wyroku sporządzane jest już po wydaniu wyroku, a więc wynik sprawy nie zależy od tego, w jaki sposób sporządzono pisemne motywy wyroku i czy zawierają one wszystkie wymagane przez przepisy elementy. Jedynie wówczas, gdy uzasadnienie rozstrzygnięcia jest sporządzone na tyle błędnie, że nie można określić sfery motywacyjnej orzeczenia, co z kolei uniemożliwia poddanie jej należytej weryfikacji przez sąd odwoławczy, zarzut naruszenia analizowanego przepisu będzie skuteczny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2001 roku, sygn. akt V CKN 606/00, Lex nr 53116).

Sytuacja taka w sprawie niniejszej nie występuje, ponieważ treść uzasadnienia pozwala na poddanie orzeczenia kontroli instancyjnej. Rzeczywiście w rozważaniach prawnych zawartych w pisemnych motywach wyroku Sąd I instancji przywołał jedynie treść art. 171 k.p., nie przywołał natomiast przepisów art. 917 i 918 k.p.c., jednakże wskazał, dlaczego w jego ocenie zasadny jest podniesiony przez pozwanego zarzut rzeczy ugodzonej.

Nie ma też racji strona skarżąca, że Sąd I instancji naruszył art. 217 k.p.c. poprzez pominięcie wniosków dowodowych zgłoszonych w pozwie. W pozwie powód wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań stron, jednakże na rozprawie w dniu 9 października 2012 roku pełnomocnik powoda zmodyfikował wniosek w ten sposób, że wniósł o przeprowadzenie tego dowodu z ograniczeniem do przesłuchania wyłącznie powoda na okoliczność prawa do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. I wniosek ten został przez Sąd Rejonowy uwzględniony. Ponadto do pozwu zostały załączone dokumenty w postaci kopii odpisów: wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w sprawie IV P 2/11 i protokołu z rozprawy apelacyjnej w tej samej sprawie z treścią zawartej przez strony ugody oraz wezwania do zapłaty ekwiwalentu skierowanego do pozwanego i odpowiedzi na to wezwanie. Powód wniósł o dopuszczenie dowodu z tych dokumentów.

Wprawdzie Sąd Rejonowy nie podjął formalnej decyzji w zakresie tego wniosku, jednakże ustalenia faktyczne w sprawie, niesporne pomiędzy stronami, wywiódł z treści ww. dokumentów. Sąd ten nie załączył natomiast akt sprawy IV P 2/11, o co wniesiono w pozwie. Należy jednak zauważyć, że strona powodowa nie określiła, o dopuszczenie dowodów z jakich jeszcze dokumentów poza załączonymi do pozwu wnosi. Także w apelacji zarzut naruszenia art. 217 k.p.c. nie został sprecyzowany poza wskazaniem, że Sąd pominął wnioski dowodowe zgłoszone w pozwie. Sąd Okręgowy załączył akta sprawy IV P 2/11. Z lektury zawartych w nich dokumentów wynika, że po złożeniu apelacji i odpowiedzi na apelację, wpłynęło do tych akt jedynie jedno pismo procesowe pełnomocnika pozwanego, na którego treść pełnomocnicy obu stron powołali się następnie na rozprawie przed Sądem Okręgowym w dniu 22 listopada 2011 roku. W piśmie tym zawarto wyłącznie wniosek o wyznaczenie rozprawy oraz projekt ugody, zbieżny z ugodą, jaką strony zawarły przed Sądem Okręgowym.

Niezasadny jest też zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Zarzut ten oznacza, że apelujący nie zgadza się z ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez Sąd I instancji, wskazując jednocześnie, że powinny być one inne, ponieważ co innego wynika z dowodów zgromadzonych w sprawie. Rozbieżność pomiędzy poczynionymi przez sąd ustaleniami, a zgromadzonymi dowodami jest przy tym zazwyczaj konsekwencją nieprawidłowej oceny zebranych dowodów, dokonanej z naruszeniem przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Skarżący opiera jednak ów zarzut nie tylko na naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c., ale podnosi także naruszenie art. 316 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne uznanie, że roszczenie powoda o ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy zostało już wcześniej w sposób prawnie skuteczny uregulowane w ugodzie stron z dnia 22 listopada 2011 roku oraz art. 203 § 4 k.p.c. poprzez uznanie, że uгода stron z dnia 22 listopada 2011 roku w zakresie ewentualnej rezygnacji z prawa do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy jest zgodna z prawem. Mając na uwadze powyższe, zauważyć trzeba, że skarżący błędnie kwalifikuje ww. naruszenia do podniesionego zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Dlatego też, Sąd odniesie się do tych kwestii w dalszej części rozważań.

Nie ma racji skarżący, że Sąd Rejonowy dokonał oceny dowodów w sposób niewszechstronny i nielogiczny, ponieważ nie uwzględnił zeznań powoda. Do naruszenia wskazanego przepisu mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Tylko bowiem w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Skarżący nie wykazał w apelacji zaistnienia wyżej wskazanych uchybień. Podniósł jedynie, że Sąd I instancji nieprawidłowo ustalił stan faktyczny, ponieważ nie uwzględnił zeznań powoda, iż w toku negocjacji ugodowych po wniesieniu przez stronę pozwaną apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w sprawie IV P 2/11, nie było mowy o rezygnacji przez powoda z ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Dlaczego jednak Sąd I instancji powinien był ustalić te okoliczności na podstawie zeznań powoda, tego już apelujący nie wskazuje. Ponadto podkreślić trzeba, że powód zeznając jako strona stwierdził jedynie, że w toku negocjacji ugodowych „nie zadawał pytań odnośnie ekwiwalentu”. Żadnych innych twierdzeń w tym zakresie w jego zeznaniach nie ma.

Nie ma też racji strona powodowa, że niezasadny jest podniesiony przez pozwaną zarzut rzeczy ugodzonej oraz, że uwzględnienie tego zarzutu przez Sąd Rejonowy nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa materialnego .

Uгода sądowa ma dualistyczny, tj. procesowo-materialny charakter. W ugodzie tej strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie, albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać (art. 917 k.c.). Uгода zawarta przed sądem nie prowadzi do powstania powagi rzeczy osądzonej, ale wiąże strony dopóki nie zostanie prawnie podważona. W przypadku ponownego wytoczenia powództwa ze stosunku prawnego będącego przedmiotem ugody, pozwany może podnieść zarzut "rzeczy ugodzonej", co w przypadku jego uwzględnienia doprowadzi do oddalenia powództwa. Zauważyć przy tym należy, że wzajemne ustępstwa, o których mowa w art. 917

k.c. mogą dotyczyć nie tylko sporu, który już powstał, ale także sporu, mogącego powstać w przyszłości. Dlatego też strony mogą w ugodzie uregulować wszystkie kwestie wynikające z łączącego je stosunku prawnego, a nie tylko czynić wzajemne ustępstwa co do roszczeń, które zgłoszone były w pozwie.

W związku z powyższym, Sąd Rejonowy prawidłowo badał, jak była treść zawartej przez strony ugody, a w szczególności, czy w sprawie niniejszej powód występuje z roszczeniem, które zostało ugodzone.

Z lektury pozwu oraz protokołów rozpraw w sprawie IVP 2/11 wynika, że w sprawie tej powód wnosił o przywrócenie do pracy oraz zasądzenie wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy. W ugodzie zawartej przed Sądem Okręgowym w dniu 22 listopada 2011 roku strony ustaliły, że wiążąca je umowa o pracę zawarta w dniu 31 lipca 2008 roku została rozwiązana na mocy porozumienia stron z dniem 14 marca 2011 roku i pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda kwoty 80.000 złotych tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę. Strony zgodnie oświadczyły w ugodzie, że wyczerpuje ona w całości roszczenia J. M. w stosunku do Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w P. T. z tytułu rozwiązania umowy o pracę.

Przede wszystkim wskazać trzeba, że na podstawie powyższej ugody strony zmieniły datę rozwiązania stosunku pracy powoda (stosunek ten rozwiązany został bowiem przez pracodawcę bez wypowiedzenia z dniem 7 grudnia 2010 roku i od tego oświadczenia pracodawcy powód odwołał się do sądu). Tym samym powód tylko w związku z treścią ugody nabył dodatkowe uprawnienia urlopowe. Jednocześnie jednak strony postanowiły, że zawarta ugoda, mocą której pozwany wypłaci na rzecz powoda odszkodowanie w wysokości 80.000 złotych (a więc w wysokości ponad 10 - krotnego miesięcznego wynagrodzenia powoda), wyczerpuje wszystkie roszczenia powoda z tytułu rozwiązania umowy o pracę. Ma zatem rację strona pozwana, podnosząc, że ugoda ta objęła całość roszczeń powoda wynikających z rozwiązania umowy o pracę, a więc także roszczenie o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, choć takiego roszczenia powód w pozwie nie zgłaszał. Jak jednak była mowa już wyżej, ugoda zawierana przez strony może regulować wszystkie roszczenia, wynikające z łączącego je stosunku prawnego. Dlatego nie ma racji skarżący, iż wzajemne ustępstwa stron, o których mowa w art. 917 k.c. odnosić należy tylko do tych roszczeń, które zgłoszone były w pozwie.

Ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy należny jest pracownikowi wówczas, gdy nie wykorzystał on tego urlopu w naturze wskutek rozwiązania stosunku pracy (art. 171 k.p.). Strona powodowa podnosi w apelacji, że zasadą jest, iż pracownik powinien wykorzystać urlop w naturze i z tym twierdzeniem nie sposób się nie zgodzić. Powód nie miał jednak nigdy możliwości, by urlop, za który dochodzi ekwiwalentu, wykorzystać w naturze, ponieważ prawo do tego urlopu nabył wyłącznie w związku z zawartą ugodą. Ugoda, którą strony zmieniły wstecznie datę rozwiązania stosunku pracy. Tym samym nie można podzielić zawartego w apelacji wyводу co do braku podstaw kwalifikowania roszczenia powoda o ekwiwalent jako roszczenia, którego tytułem było rozwiązanie umowy o pracę powoda.

Nie ma także racji strona powodowa, że Sąd Rejonowy naruszył przepis art. 203 § 4 k.p.c. poprzez uznanie, że ugoda stron z dnia 22 listopada 2011 roku w zakresie rezygnacji przez powoda z prawa do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy jest zgodna z prawem. Na wstępie podkreślić należy, że przepisy art. 203 § 4 k.p.c. oraz art. 469 k.p.c., choć wymienione zostały w Kodeksie postępowania cywilnego, to jednak regulują materialnoprawne przesłanki ważności ugody sądowej i jednocześnie kryteria sądowej oceny dopuszczalności zawarcia ugody jako czynności materialnoprawnej (wyrok SN z dnia 17 lipca 1984 r., II CR 214/84, OSNCP 1985 z. 4, poz. 52). A zatem badanie, czy czynności dyspozytywne, w tym ugoda, są sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego oraz czy zmierzają do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.) lub naruszają słuszny interes pracownika (art. 469 k.p.c.), należy do sądu, przed którym takie czynności są podejmowane. Badanie takie może być również prowadzone w sprawie z powództwa o ustalenie nieważności ugody. Skarżący nie wskazuje jednak, że ugoda zawarta przez strony jest bezwzględnie nieważna. Podnosi jedynie, że niezgodna z prawem miałaby być jego rezygnacja z ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Sąd Okręgowy stanowiska tego nie podziela. Należy przypomnieć, że w drodze ugody zawartej w dniu 22 listopada 2011 roku strony postanowiły o rozwiązaniu stosunku w innej, późniejszej dacie i na podstawie porozumienia stron oraz powód otrzymał odszkodowanie w wysokości ponad 10 – krotności wynagrodzenia miesięcznego, przy czym do ustalonej, nowej daty rozwiązania umowy o pracę nie pozostawał bez środków finansowych, ponieważ otrzymywał świadczenia z ubezpieczenia społecznego. W związku z wysokością ww.

odszkodowania nie można uznać, że rezygnacja przez powoda z ekwiwalentu za kilka dni urlopu, urlopu nabytego tylko w związku z ustaleniem w ugodzie innej daty rozwiązania stosunku pracy było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w punkcie „1” sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 3 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 2 oraz § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).